

ЮГОЗОПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ „НЕОФИТ РИЛСКИ”

СТАНОВИЩЕ

От чл.-кор. проф. дсн Атанас Атанасов

Член на научно жури за заемане на академичната длъжност ДОЦЕНТ,
обявен от ЮЗУ „Неофит Рилски” в ДВ бр. 52 от 10 юли 2012 г.

Кандидат д-р Мария Атанасова Фъртунова

1. Обобщени данни за научната продукция и дейността на кандидата

Мария Фъртунова е единствен кандидат и се представя с необходимата научна продукция в конкурса. В списъка на трудовете са посочени 16 заглавия, които могат да се групират така: 1 самостоятелна монография, 1 научно пособие, играещо ролята на учебник и помагало за практически занимания, 1 статия в научно списание, 11 доклади на национални и международни форуми, публикувани в сборници и 2 издания с популярен характер (Албум България и България-илюстрирана карта на манастирите, църквите и гробниците). Две от научните публикации са на английски език и един на руски език. Половината са самостоятелни, а останалата част са в съавторство, като при 1 съавторска публикация М. Фъртунова е водещ автор.

Ако се проследи списъка на публикации на кандидата ще се види, че тя концентрира изследователските си търсения в две основни направления. Първото е върху проблемите на ефективното взаимодействие между висшето образование и динамично променящия се пазар на труда. Тук М. Фъртунова насочва вниманието си за изясняване на причините за несъответствието на уменията и компетенциите на завършващите специалисти с висше образование и изискванията на съвременния пазар на труда. Изрично се подчертава, че днес при очертаващите се тенденции на остаряване на населението на

Европа, моралното остаряване на уменията и компетенциите значително ще нараства. България също не прави изключение в тази ситуация.

Отделен изследователски интерес в това направление М. Фъртунова проявява към проблемите на качеството на висшето образование. Те се разглеждат в европейска и национална перспектива. Посочва се многообразието и различията във външното и вътрешното осигуряване на качеството на висшето образование в редица европейски страни, както и националните характеристики на системата за осигуряване на качеството в България.

Като второ направление в изследователските интереси на М. Фъртунова трябва да се посочи работата ѝ в областта на културата на предприемачеството с цел разкриване на нейната същност и фактори, влияещи върху процеса на развитие, посоки на влияние, условия на проявления и др.

М. Фъртунова работи като висш администратор в Министерството на образованието, младежта и науката, но има и активна педагогическа дейност. Чете лекции и води упражнения в бакалавърските програми в Катедра "Социология" на ЮЗУ "Неофит Рилски" в Благоевград.

2. Оценка на научните и практически резултати и приноси на представената за участие в конкурса творческа продукция

В посочените полета на изследователски търсения могат да се очертаят научните приноси на М. Фъртунова:

- Предлагат се обосновани виждания за ефективно сътрудничество между висшето образование и пазара на труда, с оглед по-пълно отразяване на потребностите на икономиката и бизнеса при подготовката на компетентни специалисти с висше образование;
- Изведени са редица мерки за преодоляване на бариерите пред сътрудничеството между бизнеса и висшите училища, с цел насърчаване на партньорствата между висшите училища, научните

институти и бизнеса, особено при участието в международни научни проекти за перспективни направления в науката, техниката и икономиката.

- Обоснована е необходимостта от осмисляне на системата за осигуряване на качеството на обучението във висшите училища, като се разработят единни национални стандарти за неговото организиране и провеждане, съобразени със съвременните изисквания на потребителите на специалисти, излезли от висшите училища
- Разработена е собствена дефиниция на културата на предприемачеството като съвкупност от принципи, способности и методи за осъществяване на предприемаческа дейност от субектите в съответствие с действащите в страната правови норми. Разкрит е съставът и структурата на културната среда на предприемачеството, в която са очертани основните фактори за нейното формиране;
- Определени са нови делови качества на предприемача във връзка с навлизането и използването на информационните технологии. Тези качества позволяват да се формира адекватна информационна култура, представляваща инструмент за адаптация към условията на променящата се външна среда;
- Направени са разнообразни емпирични анализи на проблеми на системата на висше образование в европейски и национален аспект, на осигуряване на качеството на висшето образование, на преодоляването на несъответствието между търсене и предлагане на умения и компетенции на пазара на труда.

Приносите на М. Фъртунова имат значимост в две направления. Едното е развиване на теоретичното познание за взаимодействието между висшето образование и пазара на труда с оглед подобряване на ефективността на това взаимодействие. Също така тук бих отнесъл разширяване на знанията за културната среда и информационната

култура на предприемача. Другото е обогатяване на практиката и управление на системата на висшето образование с мерки за осигуряване на високо качество на обучението на висши кадри за науката, икономиката и социалното управление.

3. Критични бележки и препоръки

М. Фъртунова е навлезла дълбоко в изследователското поле на проблемите, към които проявява творчески интерес. Разработките ѝ са написани на ясен и разбираем език, което улеснява тяхното прочитане и разбиране. Искам обаче да обърна внимание на две неща, които се надявам че ще ѝ бъдат полезни в бъдещата работа.

Когато се четат нейните разработки, читателят неминуемо забелязва влиянието на високата административна позиция, която сега тя заема в МОМН при анализа на разглежданите проблеми. Бих и препоръчал постепенно да се освобождава от сянката на високия пост и да се представя като изследовател а не като администратор.

Втората ми бележка е свързана с необходимостта да отпечатва трудовете си в научни списания, а не толкова в сборници от научни форуми. Това предполага известна преработка на докладите в научни статии.

4. Заключение

Оценката ми за научните трудове на М. Фъртунова, участник в конкурса за академичната длъжност „доцент” в Катедра „Социология” към ЮЗУ „Неофит Рилски” по научната специалност „Социология”, област на висше образование: 3.Социални, стопански и правни науки, професионално направление: 3.1 Социология, антропология и науки за културата е **„положителна”**.

Предлагам на научното жури М. Фъртунова да бъде избрана на академичната длъжност „доцент”.

17.10. 2012 г.

Член на журито:

Чл.-кор. проф. дсн А. Атанасов